

เยาวชนไทย : กรณีศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ในปี พ.ศ. 2550

THAI YOUTH: A CASE OF DRINKING BEHAVIOUR OF
KHON KAEN UNIVERSITY STUDENTS IN 2007

ชลธิชา โรจนแสง (Chonticha Rojanasang)*

ดร.อุบลพงษ์ วัฒนเสรี (Dr.Ubolpong Wattanaseree) **

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ทุกชั้นปี ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนปี พ.ศ. 2550 และเคยมีประสบการณ์ในการดื่มสุราจำนวน 8,763 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เมื่อผู้วิจัยนำเอาแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 100% จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ และไคสแควร์ (Chi-square)

ผลการวิจัย

1. ในภาพรวมในปี พ.ศ. 2550 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีพฤติกรรมการดื่มสุรา ดังนี้
 - 1) พฤติกรรมการดื่มสุราในครั้งแรก พบว่า ส่วนใหญ่เริ่มมีประสบการณ์ดื่มสุราในครั้งแรกในช่วงอายุ 18 ปี โดยมีสาเหตุของการดื่มสุราครั้งแรก เพราะอยากทดลอง สุราที่ดื่มครั้งแรกคือ ไวน์ หรือ สเปย์ โดยดื่มกับเพื่อนในปริมาณ 1 - 2 แก้ว ในครั้งแรกรู้สึกว่ามีรสขม แต่ดื่มแล้วรู้สึกเฉยๆ ไม่เมา
 - 2) พฤติกรรมการดื่มสุราในปัจจุบัน พบว่า ในปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญที่ยังคงดื่มสุรายุ่บอกว่า ชอบดื่มสุราต่างประเทศ เพราะมีรสชาติดี โดยนานๆ ครั้งจึงดื่มสักหนหนึ่ง และ ส่วนใหญ่บอกว่าดื่มตอนกลางคืนที่ผับหรือเเค่ นักศึกษาจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย เคยดื่มสุราบริเวณมหาวิทยาลัย และสถานที่ใช้เป็นที่พักดื่มสุราในบริเวณมหาวิทยาลัยมากที่สุด คือ หอพัก

คำสำคัญ : พฤติกรรมการดื่มสุรา เยาวชนไทย นักศึกษามหาวิทยาลัย

Keywords : Drinking Behaviour, Thai Youth, University Student

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3) กระบวนการในการดื่มสุรา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ดื่มสุราในโอกาสที่ไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน เพราะเพื่อนชวน โดยซื้อสุราจากร้านสะดวกซื้อซึ่งเปิดขายตลอด 24 ชั่วโมง และ กิจกรรมที่ทำไปด้วยในระหว่างการดื่มสุราคือ การฟังเพลง ในการดื่มสุรากับเพื่อนแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่จะดื่มสุราแบบ ผสมโซดา โดยปริมาณที่ดื่มในแต่ละครั้งประมาณ หนึ่งขวดกลม นักศึกษาจำนวนค่อนข้างมาก (83.6%) ไม่เคยใช้สาร หรือ สิ่งเสพติดขณะดื่มสุรา มีเพียงกลุ่มเล็กๆ ที่สูบบุหรี่ ในขณะที่ดื่มสุรา

ในแต่ละครั้งของการดื่มสุราจะมีค่าใช้จ่ายประมาณ 100 - 200 บาท โดยเงินที่ใช้ในการดื่มสุรา เป็นเงินส่วนตัวที่เก็บสะสมไว้ และใช้เวลาในการดื่มสุราครั้งละประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง หลังจากดื่มสุราแล้วส่วนใหญ่จะรู้สึกสนุกสนานรื่นเริง การดื่มในแต่ละครั้งจะเล็กลง เมื่อรู้สึกมึนศีรษะ จากนั้นกิจกรรมที่นักศึกษาส่วนใหญ่ทำหลังจากดื่มสุราแล้ว คือ นอนหลับ

4) ผลการเรียนรู้และการดื่มสุราในอนาคต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่บอกว่า การดื่มสุราไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ (80.2%) และในอนาคตก็ยังคงดื่มสุราเป็นบางครั้งบางคราวต่อไป (80.2%)

2. การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักศึกษา ที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ พบว่า

1) พฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ช่วงอายุที่มีประสบการณ์ครั้งแรกในการดื่มสุรา ชนิดของสุราที่ดื่มครั้งแรก บุคคลที่ร่วมดื่มสุรด้วยในครั้งแรก ความรู้สึกในการดื่มสุราในครั้งแรก ปริมาณในการดื่มสุราในครั้งแรก ชนิดของสุราที่ดื่มในปัจจุบัน ความถี่ในการดื่มสุราในปัจจุบัน เวลาในการดื่มสุราในปัจจุบัน โอกาสหรือเหตุการณ์ที่นำไปสู่การดื่มสุรา บุคคลที่ร่วมดื่มสุรา ปริมาณในการดื่มสุราในแต่ละครั้ง ระยะเวลาในการดื่มสุราในแต่ละครั้ง และอาการที่ทำให้เลิกดื่มสุราในแต่ละครั้ง

2) นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มสุราไม่แตกต่างกัน ในเรื่องเกี่ยวกับ สาเหตุของการดื่มสุราในครั้งแรก รสชาติของสุราที่ดื่มครั้งแรก เหตุผลที่ชอบดื่มสุราในปัจจุบัน สถานที่ในการดื่มสุรา การดื่มสุราในบริเวณมหาวิทยาลัย สถานที่ที่ดื่มสุราในมหาวิทยาลัย สาเหตุที่ดื่มสุราในปัจจุบัน แหล่งที่ซื้อสุรา กิจกรรมที่ทำระหว่างการดื่มสุรา วิธีการดื่มสุรา การใช้สารหรือ สิ่งเสพติดที่ใช้ในขณะที่ดื่มสุรา แหล่งเงินที่ใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดื่มสุรา กิจกรรมที่ทำหลังจากดื่มสุรา ความรู้สึกหลังจากการดื่มสุรา สุรากับผลการเรียน และโอกาสของการดื่มสุราในอนาคต

ABSTRACT

The objectives of research titled "Thai Youth: A Case of Drinking behavior of Khon Kaen University Students in 2007" were: 1) to study alcohol drinking behavior of Khon Kaen University Students, and 2) to compare the alcohol drinking behavior of students studying in different field groups including: the Health Science Group, Science and Technology Group, and Social Sciences Group. The population were 8,763 full time undergraduate students, of every class level, enrolled in Summer of 2007, who had experienced in drinking alcohol. The sample sized were 374 students. The instrument was the questionnaire constructed by the researcher. The questionnaires were administered with the sample. There were 100% of returned questionnaire. Data were analyzed by statistics for the Frequency, Percentage, and Chi-Square.

The conclusions of findings:

1. According to the overall alcohol drinking behavior of Khon Kaen University Students in 2007, it was found that:

1) for the first experienced of alcohol drinking, most of the students started to drink alcohol when they were about 18 years old. The cause of their first time of alcohol drinking was that they wanted to try. Their first time of drinking, they drank wine/spy with their friends about 1-2 glasses. They felt that it was bitter. But, they felt nothing after drinking;

2) recently, most of students still drank. The alcohol they like most was foreign alcohol because its taste is good. They drank once in a while. Most of them told that they drank during the night time at the pub or discotheque. For more than half of students (51.1%) revealed that they used to drink in campus, and most of them drank in dormitories;

3) for each time of student's drinking process, most of them drank during going out in the night time with their friends because their friends persuaded them by buying alcohol from convenient shop selling 24 hours. Then, they sat in circle and drank with their friends. Most of them specified that the activity they did during drinking was listening to music. Each time of sitting around in circle and drinking alcohol with their friends, most of them drank alcohol mixing with soda. They drank one bottle of alcohol each time. It was the thing the University could be relieved for finding that most of them (83.7%) never use drug or addicted substance during drinking. Most of them smoked during their drinking time. Each time of drinking, their expense was about 100-200 baht. They spent their saving money

for alcohol. Each time of sitting in circle and drinking lasted about 1-2 hours. After drinking, most of them were cheerful. They would stop drinking when they felt tipsy. After drinking, the activity they did most was sleeping; and

4) for the learning achievement and alcohol drinking in the future, most of them told that their drinking didn't affect their studying (80.2%). In the future, they still want to drink occasionally (80.2%).

2. For the comparison of alcohol drinking behavior of Khon Kaen University Students studying in different major field of study, it was found that:

1) there were statistically significant differences at the level of .05 in alcohol drinking behavior among students studying in different field, regarding to the age range with the first time of alcohol drinking, the type of alcohol for their first drinking, persons whom they drank with for the first drinking, their feeling during the first drinking, the amount of alcohol for their first drinking, the type of alcohol they drank in present time, frequency of drinking in present time, occasion or incidence leading to alcohol drinking, persons who drink together, and the amount of alcohol drinking each time; and

2) there were no differences among students studying in different field regarding to the cause of their first time of alcohol drinking, taste of alcohol for their first drinking, reason why they liked to drink alcohol in present time, place for alcohol drinking in university, cause of alcohol drinking in the present, place where they bought alcohol, activity they did during alcohol drinking, alcohol drinking technique, using drug or addicted substance during alcohol drinking, money source for expense in alcohol drinking, activity they did after alcohol drinking, feeling after alcohol drinking, alcohol and learning achievement, and alcohol drinking in the future.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
พฤติกรรม การดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นและเยาวชนเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของสังคมไทย แต่ในปัจจุบันเยาวชนให้ความสนใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น มีนักเรียนและนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่เริ่มการดื่มสุราเพราะได้รับอิทธิพล

จากทางครอบครัว ดื่มโดยเลียนแบบผู้ใหญ่ ดื่มโดยมีค่านิยมผิดๆ แรงจูงใจให้ดื่มมักมาจากการร่วมทำกิจกรรมและแรงกดดันทางสังคม (ไพบุลย์สุริยะวงศ์ไพศาล, 2542) ประกอบกับการหาซื้อสินค้าประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันได้แก่ สุรา ฯลฯ สามารถหาซื้อได้ง่ายและราคาไม่แพง ถึงแม้จะมีกฎหมายรองรับห้ามเด็กซื้อขายสุรา แต่ก็ไม่ได้มีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดจากผู้ซื้อและ

ผู้ชาย วัยรุ่นจึงดื่มสุรากันเป็นจำนวนมากทั้งที่ยังไม่ถึงวัยอันควร ดังที่ปรากฏเป็นข่าวอยู่เนืองๆ

สำหรับเยาวชนในระดับอุดมศึกษาพบว่า การดื่มสุรามีผลต่อการเรียน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2549) ในบางกรณีมีผลต่อการเรียนไม่จำเป็นต้องออกกลางคัน หรือการรีไทร์

ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทยกำลังประสบปัญหา เนื่องจากมีผับและสถานบันเทิงที่เปิดหน้ามหาวิทยาลัยหรือใกล้รั้วมหาวิทยาลัย มักขายสุรา หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ที่มอมเมานิสิตนักศึกษาและก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ติดตามมา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงร่วมกับเครือข่ายรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา 23 มหาวิทยาลัย อาทิเช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น จัดประชุมเรื่อง “มาตรการร่วมกันในการแก้ปัญหาร้านเหล้าบริเวณใกล้มหาวิทยาลัย” ซึ่งมีข้อสรุปที่น่าสนใจจากที่ประชุมประการหนึ่งว่า จะต้องมีการแก้กฎกระทรวงการคลัง ในเรื่อง การให้ใบอนุญาตขายสุรา จากที่แต่เดิมกำหนดว่า “สถานที่ขายสุราจะต้องไม่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานศึกษา รวมทั้งบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานศึกษา” ซึ่งกฎกระทรวงเดิมนี้นี้มีปัญหา ไม่รัดกุมทำให้เกิดปัญหาลุกลามไปทั่วแทบทุกมหาวิทยาลัยในขณะนี้ ดังนั้นที่ประชุมจะขอให้เปลี่ยนเป็น “การกำหนดให้เขต 500 เมตรจากรั้วสถานศึกษาเป็นเขตควบคุมการขายสุรา” โดยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ จะร่วมกันยื่นหนังสือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

การคลัง เพื่อผลักดันให้มีการแก้ไขกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวต่อไป

สำหรับมหาวิทยาลัยขอนแก่น จากการศึกษาข้อมูลสถิตินักศึกษาถูกลงโทษทางวินัยนักศึกษา ประจำปี 2549 (4 มกราคม 2549-29 ธันวาคม 2549) พบว่าในจำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่ทำผิดวินัยนักศึกษา 153 คน ลักษณะการทำความผิดวินัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มากที่สุดคือ เรื่องการเสพสุราในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีผู้กระทำความผิดจำนวนมากถึง 70 คน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาพฤติกรรมในการดื่มสุราของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เพราะนักศึกษาเป็นผู้ที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การที่นักศึกษาดื่มสุรา นอกจากจะเป็นผลเสียต่อตัวนักศึกษาเองแล้ว ยังทำให้ภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษาเสื่อมเสียอีกด้วย ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักศึกษาเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้ออกไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนแก้ไขปัญหาวางมาตรการดูแลนักศึกษาต่อไป

2. คำถามการวิจัย

2.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มสุราอย่างไร

2.2 นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เรียนอยู่ในคณะซึ่งอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัันมีพฤติกรรมการดื่มสุราแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 ศึกษาพฤติกรรมการติ่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.2 ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการติ่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

5. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการติ่มสุราในระดับปริญญาตรี ภาคปกติทุกชั้นปี ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2549 จำนวน 8,763 คน (อ้อยทิพย์ ถานัมตะ, 2550)

6. กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย

6.1 เปิดตารางของ Krejcie และ Morgan เพื่อหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในที่สุดได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมซึ่งเท่ากับ 374 คน

6.2 แบ่งคณะวิชาต่างๆ ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ตามลักษณะธรรมชาติของคณะวิชา และการเรียนการสอน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์

6.3 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา โดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์

7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการติ่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับพฤติกรรมการติ่มสุราของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี อายุ คณะที่ปัจจุบันกำลังศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

8.1 ระยะเวลาการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ในภาคฤดูร้อน ปี พ.ศ. 2550 ในช่วง เดือน เมษายน - เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550

8.2 สถานที่รวบรวมข้อมูล ได้แก่ วิทยาลัยที่นักเรียนที่นักศึกษาคณะต่างๆ เรียน โดยได้เก็บข้อมูลช่วงก่อนเวลาเรียนและหลังเลิกเรียน

8.3 เงื่อนไขในการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง (Sampling Unit) ก่อนแจกแบบสอบถามผู้วิจัยจะถามคำถามว่า กลุ่มตัวอย่าง

“กำลังศึกษาอยู่คณะอะไร”

“เคยติ่มสุราหรือไม่”

หากนักศึกษาที่เคยดื่มสุราก็จะแจกแบบสอบถามให้ทำ และถ้าหากไม่เคยดื่มสุราก็จะไม่แจกแบบสอบถามให้ทำ เมื่อถามข้อมูลแล้วก็จะให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยที่ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนทันทีเมื่อทำเสร็จ

8.4 วิธีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างให้ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในทันทีในกรณีที่จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละคณะยังไม่ครบ ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ณ สถานที่ที่คาดว่านักศึกษาคณะนั้นๆ จะไปรวมตัวกันอยู่ โดยระมัดระวังไม่ให้นักศึกษาคนเดิม

9. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ชั้นปี อายุ กลุ่มสาขาวิชา วิเคราะห์โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

2) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3) ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (f) ร้อยละ (%) และไคสแควร์ (Chi-square) และนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

10. อภิปรายผลการวิจัย

1) ภาพรวมของพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2550

จากการที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการดื่มสุราส่วนใหญ่ เริ่มมีประสบการณ์ดื่มสุราในครั้งแรกในช่วงอายุ 18 ปี จากสาเหตุของการดื่มสุราครั้งแรก เพราะอยากทดลอง โดยในครั้งแรกเป็นการดื่ม ไวน์/สไปร กับเพื่อน ประมาณ 1 - 2 แก้ว รู้สึกว่า สุราอร่อย แต่ดื่มแล้วรู้สึกเฉยๆ คือไม่เมา ในประเด็นที่พบว่าอายุที่เริ่มดื่มเป็นครั้งแรกคือประมาณ 18 ปี นั้น อาจเป็นเพราะช่วงอายุนี้นี้จะมีเหตุการณ์สำคัญของเกือบทุกคนอยู่ 2 เหตุการณ์ คือ การเลี้ยงฉลองสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ และกิจกรรมรับน้อง ในขณะที่ช่วงเวลานั้นเป็นครั้งแรกที่นักศึกษาส่วนใหญ่ มีอิสระในการดูแลตนเองและอยู่ไกลจากการดูแลของผู้ปกครอง เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ในชั้นปีที่ 1 นักศึกษาทุกคนจะมีกิจกรรมรับน้อง และเป็นธรรมเนียมที่รุ่นพี่จะมีการเลี้ยงน้อง ในการเลี้ยงน้องของบางกลุ่มบางพวกพบว่าการเลี้ยงสุรากับ โดยเฉพาะรุ่นน้องผู้ชาย กับ รุ่นพี่ผู้ชาย และการดื่มสุราก็เป็นกิจกรรมในการเลี้ยงฉลองและเลี้ยงสังสรรค์ของผู้ใหญ่ตามวิถีชาวบ้านทั่วไปในสังคมไทย สำหรับการที่พบว่า สาเหตุของการดื่มสุราครั้งแรกของนักศึกษาส่วนใหญ่ที่ระบุว่า อยากลองนั้น สอดคล้องกับ ญัฐพงศ์ บุญโนนแต่และคณะ (2546) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นชอบลองของแปลกๆใหม่ๆ ชอบเสี่ยงภัยและชอบความตื่นเต้นหวาดเสียว ในกรณีที่พบว่านักศึกษาชอบดื่ม ไวน์/สไปร ซึ่งไม่ใช่สุราของไทยแต่เป็น

เครื่องดื่มสุราของต่างประเทศก็สอดคล้องกับข้อค้นพบของ ณัฐพงศ์ บุญโนนแต่และคณะ (2546) เช่นกัน ซึ่งได้พบว่า ตัวอย่างจากสื่อ ได้แก่ ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ ทำให้เกิดการอยากลอกเลียนแบบ เพราะคิดว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ดี และเป็นค่านิยมที่ถูกต้อง ซึ่งในปัจจุบัน (พ.ศ. 2550) จะเห็นได้ว่า เครื่องดื่มไวน์/สเปย์ มีการโฆษณาในสื่อทางโทรทัศน์ ตามนิตยสารและหนังสือพิมพ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีบรรจุภัณฑ์ที่ดูดีสวยงาม และดึงดูดความสนใจจึงอาจทำให้เกิดความอยากลอง

นอกจากนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ยังคงดื่มสุรายุบอกว่าปัจจุบันชอบดื่มสุราต่างประเทศ เพราะมีรสชาติดี โดยนานๆ ครั้งจึงดื่ม ดื่มตอนกลางคืน ที่ผับ หรือ เฮค และมีนักศึกษาจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (51.1%) เคยดื่มสุราบริเวณมหาวิทยาลัยด้วย โดยหอพักเป็นที่ที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เป็นสถานที่ดื่มสุรามากที่สุด ในการดื่มแต่ละครั้งใช้เวลาครั้งละประมาณ 2 -3 ชั่วโมง โดยสุราสามารถหาซื้อได้ง่ายจากร้านขายสุราที่เปิดอยู่เป็นจำนวนมาก และหาซื้อสุราได้ตามร้านสะดวกซื้อที่มีสุรายขาย 24 ชั่วโมง จากข้อค้นพบนี้ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า (ปี พ.ศ. 2550) บริเวณรอบรั้วด้านข้างมหาวิทยาลัย ฝั่งทางด้านคณะทันตแพทยศาสตร์ และติดรั้วมหาวิทยาลัย ด้านตลาดเจ็พร์ จะมีผับ หรือ เฮค และร้านขายสุราเปิดอยู่เป็นจำนวนมาก มีลักษณะหลากหลายรูปแบบ ให้นักศึกษาสามารถเข้าไปเลือกดื่มได้ตามอัธยาศัย หรือถ้ามีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาจเข้าไปดื่มกินตามสถานบริการในเมืองได้ เพราะระยะทางที่ตั้งของมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับตัวเมือง

จังหวัดขอนแก่น ไม่ไกลมาก นักศึกษาสามารถไปถึงได้โดยสะดวกโดยใช้รถจักรยานยนต์ รถรับจ้าง หรือพาหนะอื่นๆ การที่พบว่า นักศึกษาจำนวนเกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อย (51.1%) เปิดเผยว่า เคยดื่มสุราในบริเวณหอพักของมหาวิทยาลัย เรื่องนี้มีความเป็นไปได้ เมื่อศึกษาระบบหอพักของนักศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีสวัสดิการในการให้บริการหอพักในบริเวณมหาวิทยาลัยให้กับนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งหอพักชาย ประตูลอดจะไม่มีเวลาปิดเปิด จะเปิดตลอด 24 ชั่วโมง ในส่วนของหอพักหญิงจะมีเวลาปิดประตูลอด คือปิดประตูเวลา 23.00-05.00 น. ที่สำคัญคือมหาวิทยาลัยถือว่านักศึกษาเป็นผู้ใหญ่แล้ว มีความรับผิดชอบที่จะสามารถดูแลตัวเองได้ จึงไม่มีการตรวจหอแบบเข้มงวด และกำกับกิจกรรม ที่นักศึกษาทำในหอพักอย่างเคร่งครัด เหมือนกับหอพักของนักเรียนประจำ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีนักศึกษาจำนวนหนึ่งเปิดเผยว่า เคยดื่มสุราในบริเวณหอพักของมหาวิทยาลัย

สำหรับกระบวนการในการดื่มสุราในแต่ละครั้งของนักศึกษาที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ดื่มสุราในโอกาสที่ไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน เพราะเพื่อนชวน โดยซื้อสุรารากร้านสะดวกซื้อซึ่งเปิดขายตลอด 24 ชั่วโมง และส่วนใหญ่ระบุว่ากิจกรรมที่ทำในระหว่างการดื่มสุราคือการฟังเพลง ในการล้อมวงดื่มสุรากับเพื่อนจะดื่มสุราแบบผสมโซดา และจะหมดสุราที่ดื่มในแต่ละครั้งประมาณหนึ่งขวด ส่วนใหญ่ (83.7%) ไม่เคยใช้สารเสพติดขณะดื่มสุรา มีเพียงส่วนน้อย (16.3%) ที่ระบุว่า ใช้สิ่งเสพติดร่วมด้วยขณะดื่มสุรา ได้แก่ การสูบบุหรี่ (83.3%) และสูบกัญชา (15.7%) ในการดื่มแต่ละครั้งจะมีค่าใช้จ่าย

ประมาณ 100 - 200 บาท โดยเงินที่ใช้ในการดื่มสุราเป็นเงินส่วนตัวที่เก็บสะสมไว้ ในการล้อมวงดื่มสุราแต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง หลังจากดื่มสุราแล้วส่วนใหญ่ จะรู้สึกสนุกสนานรื่นเริง ส่วนใหญ่บอกว่าจะเลิกดื่มเมื่อรู้สึกมึนศีรษะ หลังจากดื่มแล้ว กิจกรรมที่นักศึกษาส่วนใหญ่ทำ คือ การนอนหลับ นอกจากนั้น กลุ่มที่ดื่มสุราส่วนใหญ่ (80.2%) ยังบอกว่าการดื่มสุราไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ การค้นพบนี้เป็นเรื่องขัดแย้งกันอยู่ในตัว เพราะตามหลักวิชาการแล้ว การดื่มสุราตั้งแต่มีอาการมึนหรือเมา (ศูนย์บำบัดยาเสพติดขอนแก่น สถาบันธัญญารักษ์, 2548) จะมีผลทำให้สมองเสื่อมนึกคิดอะไรได้ช้าลง ซึ่งสอดคล้องกับจินตนา วงศ์วาน (2548) ดังนั้น น่าจะมีผลต่อการใช้สมองในการเรียนในลักษณะใดลักษณะหนึ่งอย่างแน่นอนรวมทั้งการใช้เวลาดื่ม 2 - 3 ชั่วโมง ในเวลากลางคืนจนรู้สึกมึนเมาแล้วจึงกลับไปนอนหลับ ก็ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า เวลาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ควรใช้บทวนการเรียนรู้หรือทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจะขาดหายไป การดื่มสุราจึงน่าจะมีผลเสียต่อการเรียนมากกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับการที่นักศึกษาส่วนใหญ่บอกว่าการดื่มสุราไม่มีผลต่อการเรียน

สำหรับเรื่องผลการเรียนกับการดื่มสุราของนักศึกษานั้น การที่ส่วนใหญ่บอกว่า การดื่มสุราไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ (80.2%) และในอนาคตก็ยังคงดื่มสุราเป็นบางครั้งบางคราว (80.2%) ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ รายงานขององค์การอนามัยโลก WHO (อ้างถึงใน ศูนย์บำบัดยาเสพติดขอนแก่น สถาบันธัญญารักษ์, 2548) ซึ่งกล่าวว่าเมื่อดื่มจนติดนิสัยแล้วจะต้องเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งหมายถึงการดื่มต่อไป

เรื่อยๆ ในอนาคต

2) ในการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม การดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์

2.1) จากการที่พบว่า พฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับช่วงอายุที่มีประสบการณ์ครั้งแรกในการดื่มสุรา ชนิดของสุราที่ดื่มในครั้งแรก บุคคลที่ร่วมดื่มสุราด้วย ในครั้งแรก ความรู้สึกในการดื่มสุราในครั้งแรก ปริมาณในการดื่มสุราในครั้งแรก ชนิดของสุราที่ดื่มในปัจจุบัน ความถี่ในการดื่มสุราในปัจจุบัน ช่วงเวลาในการดื่มสุราในปัจจุบัน โอกาส/เหตุการณ์ที่จะนำไปสู่การดื่มสุราบุคคลที่ร่วมดื่มสุรา ปริมาณในการดื่มสุราในแต่ละครั้ง ระยะเวลาในการดื่มสุราในแต่ละครั้ง อาการที่ทำให้เลิกดื่มสุราในแต่ละครั้งนั้น สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง น่าจะเป็นเพราะรูปแบบของการเรียนการสอนของกลุ่มสาขาวิชาทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งได้แก่กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จะมีลักษณะธรรมชาติที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จะมีการเรียนการสอนที่เน้นไปทางด้านเกี่ยวกับสุขภาพ ร่างกายของมนุษย์และสัตว์ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะมีการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับการค้นคว้าทดลองและประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ให้ทันยุคสมัย และกลุ่มสาขาวิชา

สังคมศาสตร์จะมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับสังคม การให้การศึกษาอบรมและสร้างสรรค์ศิลปะแขนงต่างๆ ดังนั้นสิ่งที่เรียน สิ่งที่อยู่ ลักษณะของการใช้ชีวิต ที่ได้รับซึมซับจากการเรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน น่าจะเป็นอิทธิพลสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างกันได้

2.2) การที่พบว่าไม่มีความแตกต่างในพฤติกรรมการติ่มสุราระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน ในเรื่องเกี่ยวกับ สาเหตุของการติ่มสุราในครั้งแรก รสชาติของสุราที่ดื่มครั้งแรก เหตุผลที่ชอบติ่มสุราในปัจจุบัน สถานที่ในการติ่มสุรา การติ่มสุราในบริเวณมหาวิทยาลัย สถานที่ในการติ่มสุราในมหาวิทยาลัย สาเหตุที่ติ่มสุราในปัจจุบัน แหล่งที่ซื้อสุรา กิจกรรมที่ทำระหว่างติ่มสุรา วิธีการติ่มสุรา การใช้สาร หรือสิ่งเสพติดในขณะที่ติ่มสุรา แหล่งเงินที่ใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการติ่มสุรา กิจกรรมที่ทำหลังจากติ่มสุรา ความรู้สึกหลังจากการติ่มสุรา สุรากับผลการเรียน และการติ่มสุราในอนาคต การที่ค้นพบเช่นนี้เป็นไปได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาใด นักศึกษาก็เป็นกลุ่มคนที่มีอายุจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายต่อกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น คนในวัยนี้มีความอยากรู้อยากทดลองในทุกอย่างทุกอย่างมากกว่าวัยอื่นและวัยรุ่นมักต้องการความเป็นอิสระ และการต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ดังเช่นที่ ณัฐพงศ์ บุญโนนแต่และคณะ (2546) รายงานไว้ ดังนั้น จึงไม่แปลกพบว่าถึงแม้ว่านักศึกษาจะเรียนอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกันแต่เหตุผลในการติ่มสุราในครั้งแรกก็ไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้น การที่พบว่ากิจกรรมที่ทำหลังติ่มสุรามีความคล้ายกัน คือ นักศึกษาจะกลับไปนอนหลับ น่าจะเป็นเรื่องของร่างกายโดย

ปกติที่ทุกคนจะมีอาการเหมือนกัน คือ เมื่อเมาก็มีอาการง่วงนอน สำหรับการที่พบว่า นักศึกษาที่เรียนอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน แต่ให้คำตอบเหมือนกันว่า ในอนาคตก็จะติ่มสุราต่อไปเรื่อยๆ ข้อค้นพบนี้ สนับสนุนผลการศึกษาของ WHO ที่ว่าผู้ติ่มสุราเป็นระยะเวลานานจะเพิ่มปริมาณการติ่มและดึกกริบของสุรามากขึ้นนั่นเอง

11. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานการวิจัย

1) จากการที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่ (51.1%) เคยติ่มสุราในบริเวณมหาวิทยาลัย และเคยดื่มในหอพักของมหาวิทยาลัย (38.2%) ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีมาตรการ ฎระเบียบเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการติ่มสุราของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยให้รัดกุมและเคร่งครัดยิ่งขึ้น หรือรณรงค์ให้เห็นว่าการติ่มสุราในหอพักเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

2) จากการที่พบว่า สถานที่ที่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นส่วนใหญ่นิยมติ่มสุรา คือ ผับ และ เฮค (16.0%) และมีมากถึงร้อยละ 10.8% ที่บอกว่าติ่มที่ร้านขายอาหารและสุราที่อยู่ติดรั้วมหาวิทยาลัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันป้องกันการเปิดสถานบันเทิงและร้านขายสุราใกล้สถานศึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมติ่มสุราของนักศึกษาให้ลดน้อยลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3) จากการที่พบว่า ช่วงอายุที่นักศึกษาเริ่มติ่มเป็นครั้งแรกตรงกับช่วงอายุของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการในการกวดขันหรือมีการรณรงค์ ในกิจกรรมการรับน้องใหม่ ไม่ให้มีการนำสุราเข้ามา

เกี่ยวข้องในการรับน้องใหม่ของรุ่นพี่บางกลุ่ม

4) จากการที่พบว่าสภาพการณ์ดื่มสุรา ในครั้งแรกส่วนมากคือ การดื่มกับเพื่อน (84.7%) โดยโอกาสหรือเหตุการณ์ที่จะนำไปสู่การดื่มสุรา ของนักศึกษา คือ ไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อน (22.0%) และสาเหตุที่นำไปสู่การดื่มสุรา มาก ที่สุดคือ การที่เพื่อนชวน (30.9%) ดังนั้นจึงควร หาแนวทางแก้ไขโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสนับสนุนให้นักศึกษารู้จักเลือกและคบเพื่อนที่ดี ความเป็นตัวของตัวเอง และไม่จำเป็นต้องคล้อย ตามผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล

5) จากกรูที่ค้นพบว่า นักศึกษาที่มี ประสบการณ์ดื่มสุรา บอกว่าในอนาคตก็จะดื่ม สุราต่อไป วิธีการหนึ่งที่น่าจะได้ผลคือ อาจารย์ ผู้สอนในวิชาต่างๆ ควรสอดแทรกแนวคิดที่ทำให้ นักศึกษาตระหนักว่า การดื่มสุราทำให้เสีย บุคลิกภาพ ปัญญาชนที่ดีไม่ควรมีพฤติกรรมการ ดื่มสุรา ในฐานะที่เราส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชน การดื่มสุราเป็นการผิดศีลข้อ 5 และ สำหรับ บัณฑิตที่เริ่มต้นชีวิตครอบครัวใหม่ การดื่มสุรา จะเป็นสาเหตุสำคัญของการเข้าสู่วงจร จน เครียด กินเหล้า และมีหนี้สินล้นพ้นตัว

12. เอกสารอ้างอิง

- จินตนา วงศ์วาน. (2548). ความชุกและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ปริญญาสาธรรณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิราภรณ์ เทพหนู. (2540). ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย สายสามัญศึกษา ในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาสุขภาพศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- งานวิจัยกองกิจการนักศึกษา. (2546). ข้อบังคับ/ประกาศด้านวินัยนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐพงศ์ บุญโนนแต่และคณะ. (2546). พฤติกรรมการใช้เครื่องดื่มบำรุงกำลังแอลกอฮอล์และ สารเสพติดของวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2546. ขอนแก่น: ภาควิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พงษ์สันต์ เจียมอ่อน. (2550). ความรู้ ความเข้าใจ ทศนะของผู้ขับขี่ยานพาหนะที่ดื่มสุราต่อ มาตรการเมาไม่ขับ : ศึกษาเฉพาะในเขต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานยุติธรรม.
- ไพบุลย์ สุริยะวงศ์ไพศาล. (2542). เรื่องของสุรา รู้ใหม่คิดใหม่ ทำใหม่. วารสารคลินิก ปัจฉิมพากย์, 3(2), 363 - 364.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. เครือข่ายรองอธิการบดีเห็นชอบ 4 มาตรการคุมร้านเหล้าหน้ามหาวิทยาลัย. ศูนย์ข่าวชุมชนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ . ค้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2549, จาก www.kucity.com

- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2549). **มาตรการร่วมกันในการแก้ปัญหาร้านเหล้าบริเวณใกล้มหาวิทยาลัย.**
เอกสารประกอบการประชุมวิชาการข้อสรุปของที่ประชุมรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา
23 สถาบัน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์. จาก www.kucity.com
- ศูนย์บำบัดยาเสพติดขอนแก่น สถาบันธัญญารักษ์. (2548). **อุบัติการณ์และแบบแผนการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ของเด็กเยาวชนในสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายหลังนโยบาย
คุ้มครองเด็ก.** ขอนแก่น : กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2549). **ปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์ใน
ประเทศไทย.** ค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2549, จาก <http://www.3.who.int/whosis/alcohol>.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2549). **คิดการใหญ่.** วารสารจดหมายข่าวชุมชน
คนรักสุขภาพ. ตุลาคม 2549.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2550). **คนไทยดื่มจัด ติดอันดับ top ten ของโลก.**
ค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2550. จาก www.thaihealth.or.th.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2549). **23 ม. ดังรวมตัวร้านเหล้ายัน 500 เมตร
จากรั้วห้ามขาย.** ค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2550. จาก www.thaihealth.or.th.
- อ้อยทิพย์ ถานันตะ. (2550). **ทัศนคติการดื่มสุราของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.